

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős (szerkesztő):
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes szárok kaphatók: a dohánytörzsdékben.

Tennivalóink a közegészségügy terén.

Írta: Dr. Türk Szilárd alcsuti orvos.

A kulturnemzetek számbeli növekedése az illető nemzet hatalmi súlyát öregbíti. A kulturállamok lázasan küzdenek a nagy emberáldozatot követelő fertőző bajok ellen, a népesedés csiráját letároló csecsemő- és gyermekhalandóság ellen, egyszóval minden eszközt megragadnak, mit a modern higiéné megad, hogy azáltal az emberanyagjokat megőrizze.

Hazánk, önmagára van utalva, ennélfogva minden eszközt két kézzel kellene megragadnunk, hogy a szép, és valljuk be, szükséges „30 millió magyar” jelszó testet ölthessen! Ezen számbeli gyarapodásunk fontosságára célozva mondá Széchenyi, hogy oly kevesen vagyunk, hogy az apagyilkosnak is meg kellene bocsátanunk! A rossz egészségügyi viszonyok között élő nemzet nem szaporodhat, ezen kijegcecsedett tudat adá Fodor tanár szájába számtalanszor ama nyilatkozatot, hogy közegészségügyünk rendezése legelsőrendű állami teendőink közé tartozik! Mindezek dacára, hol vagyunk? Látjuk a tudóvész irtó, évi nagy aratását, látjuk a nagy csecsemő- és gyermekhalandóságot, ami pedig a jövő nemzet sorait gyéríti. Bizony

ez utóbbi téren sajnosan „előre” vagyunk! Egész Európában e téren csak Oroszország és Románia „előz” még minket. Szomorú elsőség! Ugyan van-e szomorubb, leverőbb látvány, mint a kis keresztelőkkel sűrűn megrakott temető! Mindegyik egy-egy korán letört reményét, támaszát jelenti a nemzetnek, az országnak! S mi ezzel elég tékozlóan bánunk!

Tagadhatatlan, hogy egyes részleteiben a közegészségügynek haladást lehet tapasztalni, de be kell vallani, hogy a közegészségügy nálunk egészében véve, nem áll ott, hol kellene, sőt azt lehet állítani, hogy az legnagyobb részében csak papiron van meg.

Néhány számadattal szolgálok annak kimutatására, hogy 1. az államok az emberi élet elvesztése révén vesztenek vagyontukból a legtöbbet, 2. a betegségnek csak a halálózás okoz nagyobb veszteséget, 3. minden kiadás a higiéné érdekében a legjobban elhelyezett tőke, vagyontakarítás! Fodor szerint: „a közegészségügy, az a nemzeti gazdagság!”

Magyarországon ezer emberre éventenként 27 % halálózás esik, a halálózási százalékot azonban jó közegészségügyi viszonyok között 7:1 százalékkal lehetne csökkenteni. Kiszámítom, hogy mennyi lenne az ország gazdasági nyeresége évenként ennek megmentése által. A feleslegesen

elvesztetett egyének száma 135,766 évente, erre esik tehát 2.715,320 betegedési eset, összesen 40.729,800 betegségi (ápolási) nappal.

Kimutatásban:
Évente elvesztett egyének produktív értéke 235.010,948
ezek keresmény vesztesége 10.182,450
ezek ápolási költsége 101.824,500
temetési költség ezekre 5.430,640
összes évi veszteségünk tehát 370.448,538 k.

De még egy más, egy ideális, pénzértékben ki nem fejezhető, de szintén igen nagy és tényleg meglevő veszteségünket is tekintetbe kell venni. Ez pedig a munkás élettartam rövidsége folytán előállott veszteség! Ha ugyanis az átlagos élettartam hosszabb, az esetben a munkás, (produktív) élettartam is hosszabb. A munkásélet tehát épen egy harmaddal rövidebb Magyarországon, mint Angliában s egy negyeddal rövidebb, mint Németországban.

Jó közegészségügyi viszonyaink közt nemzetünk létszáma 75 év múlva megkétszereződne, így 150 év kell hozzá.

Az egészségügy rendezéséhez, nézzük már most, hogy hol találunk fedezetet? Ilyen először: a betegápolási pótdadó bizonyos adóminimumon feüli, némi progressivitással emelendő! Az ily módon emelt adótöbblet a szegény osztályt egyál-

O'Connell Dániel.

IRORSZÁG SZABADSÁGHŐSE.
(1775—1847)

„Testem Irországa, szívem Rómáé, Ielkem az Istené.”

O'Connell végrendelete.

→ A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

(Folytatás.)

III.

O'Connell mint az irek vezére.

E küzdelmekben O'Connell már mint nemzetének s az ir mozgalmaknak fővezetője vett részt.

Ugy szólván akaratlanul is vezérré lett.

Még 1809-ban történt, hogy az irek addigi vezérével Keogh-val szemben azon nézetet vitte diadalra, hogy az eddigi várakozó politika helyett késedelmezés nélkül követelni kell az angol kormánytól a jogtalan régi büntető törvények teljes eltörlését. Az ir nép e kérdésben határozottan O'Connell mellé állott, s ezzel természetesen illetleg neki kellett kezébe vennie a vezelő szerepet.

S e szerepre a lángielkü s egyben oly

ügyes messzelátó férfiú kiválóan alkalmas volt. Nemes jelleme, mély vallásossága és hazaszeretete annyira megnyerték nemzete bizalmát, hogy hováhamar már csak „Dániel királynak” nevezgették és szavára úgy hajoltak, mintha igazán királyuk volna.

De „Dániel király” jól tudta, hogy hevtőlényen népet a politikai küzdelmekre előbb nevelnie s képeznie kell. Ezért éveken át főmunkásságát népe benső életrekelésére, politikai érzékének fejlesztésére, jog- s törvénytisztelétének kiművelésére irányította. Nyílt levelei, gyűlései, egyesületei két hosszú évtizeden át e célokat szolgálták, s bár O'Connell 50 éves volt már, mielőtt első gyakorlati diadalát kivívta, nem kétkedett benne, hogy addigi működése sem volt gyümölcstelen.

Sajnos ezen évek lázas pártviszályai O'Connellt kétszer párbajra ragadták. Az elsőben D'Esterre dublini kereskedővel szállt síkra, aki híres pisztolylövő és apró emberke volt, kinek nem igen kellett félnie a löni nem tudó O'Connelltól, ki viszont természetes, vállas alakjával kitűnő céltáblának ígért. De a dolog másképp esett. D'Esterre lőtt először s nem talált, nyomban rá O'Connell golyója a kis ember ágyékába fúródott, ki néhány nap múlva behalt sebébe.

De O'Connell is magába tért s élete végeig bánta, hogy egyháza szigorú parancsa ellenére párbajozott. Erseke előtt nyilvánosan bocsánatot kért a botrányért. D'Esterre családjáról bőkezűen gondoskodott, s barátai megígyleték, hogy valahányszor D'Esterre háza előtt elment, levette kalapját s imádkozott lelkét ellenfeléért: Jobb krázn pedig, mellyel ellenfelét megölte, bánata és gyásza jeléül holtá napjái fekete keztyűt viselt. A másik esetben Sir Róbert Peellel volt becsületbeli viszály, de a párviadalt még idején megakadályozták.

Mióta az ir parlamentet az unióval megszüntették, az ireknek arra kellett gondolniuk, hogy jogaikat a jobbérzelű protestánsok által sürgetés a londoni parlamentben. Az emancipáció többé-kevésbé szöbe került ugyan, de a lordok házában mindig elvetették. Ekkor O'Connell végre elkerültnek látta az időt, hogy döntő lépésre hívja fel a kormányt. Fellépett képviselőnek. Tudta, hogy az angol parlamentbe be nem eresztik, mert ott a követektől oly esküt követeltek, mely a katolikus hit teljes megtagadását foglalta magában; de legalább kényszeríteni akarta a kormányt, hogy vagy nyilvánvaló igazságtalansággal bélyegezze meg magát vagy, amaz eskü nélkül is, tehát mint katolikust, fogadja be az országába.

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

AZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ.

Allandó nagy raktár: ágy- és asztalnemekben, szintartó karton és zephirekben stb.

Egy tőrből való áru tanulóknak felvettetik.

Mai lapunk 6 oldal.

00000374

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz.
Minden tabletán rajta van a két szó

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonyak

Szereti az egészségét?
Ki ne tudná, hogy utóéletében a legjobb hashajtó a világhírű
PURCO-BAYER

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz
Minden tabletán rajta van a két szó

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonyak

talán nem érinti, csakis a gazdagabbakat, kik a terhet jobban bírják; nem hiszem, hogy ez nehézségbe ütköznék, hisz ez nem is adóemelésnek, hanem országos, humánus és hazafias célú, általános adakozásnak minősíthető s akkor midőn a szegényeken segítünk, ugyanakkor magunkat, övéinket óvjuk! Tehát ezen adótöbblet nem csak humánus és hazafias célt szolgál, de észszerűen szükséges önvédelmet is.

Az is közismert dolog, hogy mily sokan vannak, kik tőkepénzzel rendelkezve, azt kamatozás végett pénintézeteknél helyezik el és azok járadékaiból élnek, így igen sok nemzeti vagyon le van kötve. Ezek arányosan emelt megadóztatása két szempontból is üdvös: lenne a fedezetre újabb forrás, a mellett, sokan ezek közül, ezen adónemtől szabadulandó, vállalatokba fektetnék inkább pénzüket, sok tőke forgalomba jönne, s ez pedig az anyagi viszonyok általános javulásához nagyban hozzá járulna.

Összegezve, a nemzet legjobban fel-fogott érdekében a közegészségügyet állami vezetés alatt egyöntetűvé kell tenni; ennek kapcsán természetesen oda kell törekedni, hogy a kis és legkisebb egzisztenciák anyagi körülményei javuljanak, ez pénzben és hatalomban úszora kamattal fogja a nemzetnek meghálálni a belé fektetett kiadást! A kis és szegény nép, csak szolgál nép lehet, hasztalan ott minden jogi vita! Ne forgácsoljuk szét tehát erőnket, hanem egy cél felé törekedjünk, együttműködésben dolgozzunk! Főleg pedig hagyjuk

el a honfi bút! Ez befelé demoralizálólag hat, kifelé pedig az annyira szükséges hitelünket ássa alá, teszi tönkre! Foglalkozzék ezen kérdéssel minden hazafi, s a mit tehet — tegye is meg, a legkisebb e cél felé vivő tett többet ér, mint egy dörgedelmes, frázisokkal ékesen kiteremtett beszéd! Egy garas ára munka többet ér, mint egyjorint a beszéd!

Asszonyok a pódiumon. Vasárnap d. u. a Vásártéren nagy népgyűlés lesz. Rendezik az asszonyok. Végigtracssolják az asszonyok. Asszony-rétorok fognak szaválni az Isten szabad ege alatt s szidni fogják a drágaságot, a mézárosokat stb. stb. s csak kis híjja, hogy nem az egész világot. Hogy mit szólnak hozzá mi? Csak annyit, hogy ez: *érdekes. Szegény asszonyok!* Nem köti le őket eléggé az *asszonyi* foglalatosság; nem elég nekik többé a főzőkanál és uram bucsás a — bölcös; a *nyelv*, oh a nyelv is részt kér magának a dicsőségéből, hogy szóljazzapulja azt, ami — drága. Hogy a dolog érdekességén felül mit szólnak még hozzá? Csak azt, hogy ez a népgyűlési különlegesség az asszonyi életben nem más, mint a *nyelv* túltengése. És mi, különösen férfiak, mindnyájan megegyezünk abban, hogy ezt nem fogadjuk kedvesen fölül.

Még valami. A népgyűlési specialitás programja a következő:

Napirend:

- 1) a drágaság,
- 2) a drágaság elleni védekezés,
- 3) a feministák bemutatkozása,
- 4) indítványok.

Megjegyzés: Ott legyünk mindnyájan. Tehát a *feministák* bemutatkozása. Ez is érdekes. Sőt a *laikus* szemlélő előtt is

nyilvánvalóvá teszi az egész népgyűlés meg-születésének okait. Itt tulajdonképen feminista-mozgalom akar születni s néhány feminista hajlamú hölgy vállalkozik szívesen itt a bábai tisztre. A drágaság vizein akar-nak bevezetni a derék feminista hölgyek (ugyan hol vannak ők és merre van hazá-juk?) a mi asszonyaink szívéhez, hogy oda beleplántálják a feminista elvek csirait. Bizonyosan Pestről jönnek és még bizonyo-sabban szociáldemokrata fészekből röppen-nek le hozzánk. Csak jöjjenek a derék bá-bák, majd megfigyeljük őket. Egyet bizo-nyosra veszünk s előre szívesen tájékoztat-juk őket arról, hogy itt nálunk fűrésztől viz-zel kiöntik a — gyereket. *Vessző.*

UJDONSAGOK.

— **Személyi hír.** *Széchenyi* Viktor gróf főispán családjával két hónapi tartózkodásra Balatonföldvárra utazott. Hivatalos teendőit az alatt az alispán végzi.

— **Uj plebános.** Vajda Ödön zirczi apát Kolb Cziprián főgimn. tanárt Láng Ince dr. helyébe zirczi plebánosnak nevezte ki. A mennyire örülünk a fiatal tanár szép előrelépésének ép oly őszintén sajnáljuk távozását városunkból.

— **Prímicia.** Lélelemelő ünnepségeknél volt tanuja Csákvár község lakossága a mult vasárnapon. *Deák* Honor ciszt. r. újművész áldozó-pap, *Deák* Lajos urad. főszámvévo fia, ekkor mutatta be eső szent miséjét *Rácz* Endre plebános manduktorsága mellett a virággal gyönyörűen felszített templomban. *Kolb* Cziprián dr. a helybeli főgimnázium hitanára megható szép beszéttel fejtegette a papi hivatal terheit és kötelességeit. A templomi ünnepségen megjelent az Eszterházy-grófi család is, valamint nagy

Megválasztása természetesen áldozatot jelentett a népre nézve, de O'Connellnek megvolt az a nagy erkölcsi hatalma néppel szemben, hogy újabb áldozatokat is kívánhatott tőle. Ez áldozatkészség eléggé megnyilatkozott már azelőtt is, például a *Watersford* grófságban, hol az anglikán *Beresford* család volt birtokos. Ez a család hagyomány szerintleg a saját tagjait választotta meg bérlői által a képviselőházba, s mivel a szavazás nyilvános volt, amely bérlő nem a földesúrra szavazott, biztosra vehette, hogy emez egész családjával együtt csakhamar elkergeti a bérlőtől, s akkor földönfutóvá lehet. O'Connell szavára mégis felállították Beresford ellen ellenjelöltül *Stuart* jobbérzelmű protestáns; s lime — a nagylelkű ir lakosság túnyomó része tényieq Stuart-ra szavazott.

Ily nagylelkű néppel tehát O'Connell csodadolgokat művelhetett, főleg mióta 1826-tól 29-ig személyesen is beutazta Írországot és saját szavával megjelenésének egyéni varázsával is egy-értelmű, elszánt tevékenységre lelkesítette honfitársait.

1828-ban tehát képviselőnek jelöltette magát *Clare* grófságban. *Vesey Fitzgerald*, a *Clare* grófság eddigi követe, protestáns létére is min-

dig védelmére kelt az ír népnek, s így más körülmények közt bizonynal újra megválasztottak volna. Most azonban arról volt szó, hogy O'Connellnek szerezzenek helyet a londoni parlamentben. O'Connell fellépésének híre futótűzként járta át egész Írországot, s hívei köréből egy hét alatt 14,000 font sterling önkéntes adomány gyűlt össze a választási költségek fedezésére. Programját maga fejté ki választói előtt:

„Polgártársak!

„E grófság nemsokára követet fog választani, tisztelettel kérem szavazataitokat. Hogy alkalmas vagyok-e a bizalmi tisztre, ítéletekre bízom.

„Ellenfeleim azt fogják mondani, hogy a törvények értelmében nem vagyok megválasztható. Ez az állítás, barátaim valótlán. A törvény igenis megengedi, hogy követé választatok. Igaz hogy mint katolikus nem tehetem le és nem is fogom letenni soha azon esküt, melyet eddig az országház tagjaitól megköveteltek; de elérhetem azt, hogy ugyanazon tekintély, mely ezen esküt életbe léptette, t. i. az országház maga, azt ismét el is törölje. És erős a hitem, hogy, ha megválasztatok, még legvakbuzgóbb ellenfeleink is be fogják látni, hogy a nép megválasztott képviselője elől el kell hártanlok a jogtalan aka-

dályt, mely hazafiai kötelessége teljesítésére egyszerűen képtelenné teszi.

„Az esküt, melyet a még érvényes törvény előír, azt vallja: „hogy a miseáldozat, a boldogságos szűz *Maria* s a többi szentek segítségül hívása, amint a római egyházban szokasos, istentelen bálványozás.“ Soha én ilyen esküvel lelkemet be nem szennyezem: azt tisztelet ellenfelemre hagyom. Ő ezt a szegyeenletes esküt ismétellen letette már s kész most is letenni; sőt éppen arra kéri szavazataitokat is, hogy kívánásaitokra azt az esküt újra letehesse. En inkább izekre vágnám magam, hogysemjly esküt mondanék. *Clare* grófság választói! Valasztatok tehát énközöttem, ki azt az esküt utálom, és *Fitzgerald* között, ki azt húszszor is letette már! Kijelentek az országházba és meg fogjátok látni, hogy ez az istentelen eskü csakhamar örökre el fog tűnni a föld színéről! Mint a ti képviselőtok megkísérlem e kérdés megoldását. Lehet, hogy börtönbe írszitanak érte. Sebaj! Rabbilincset öltök, de nem hagyom veszni a katolikusok s a szabadság ügyét! Eppen a tárgyalás, mellyel meg fogjak kísérelni, hogy követeteket az országházból kizárják, s éppen ez a kísérlet magát egész Európát fel fogja rázni; egész Európa minden fél-

Knazovitzky Béla divatáruháza

Olcso szabott árak!

ajánl fürdő és utazási cikkeket, uri és női divat ujdonságokat, szalma, Panama, Borsalino kalapokat, oroszlan védjegyű fehéreneműeket, nagy választéku elsőrendű gyártmányu bőr tenisz cipőt és sándál különlegességeket.

Olcso szabott árak!

számú rokonság s a község népe. Míse után az új misés családja fényes ebédet adott, amelyen mintegy 100-an vettek részt.

— **Kinevezés.** Szabó Géza helybeli m. kir. városi állatorvos teendőket megbízott gyakorló Mezőörményesre járási állatorvossá neveztetett ki. A városi teendőket ideiglenesen Halász József m. kir. járási állatorvos végzi.

— **Jegyzői oklevél.** Rónai Géza és Mayer Oszkár helybeli lakosok a budapesti közigazgatási tanfolyamot jó sikerrel elvégezvén, jegyzői oklevélet nyertek.

— **Köszönet Grünfeld Jakabnak.** A hivatalos lap legutóbbi számában Zichy János gróf kultuszminiszter köszönetet mond Grünfeld Jakabnak, aki 1000 koronát helyezett letétben a helybeli főreáliskolában, hogy annak kamatait egy jótanuló szegény ifjú élvezze. Az adomány nem mai keletű. Grünfeld Jakab akkor helyezte letétbe, amikor Havranek polgármester 40 éves polgármesteri jubileumát ülte. Az adomány letételének érdekes körülményei ismeretesek. K. Horváth István plebános gyönyörű felkőszöntőt mondott az ünnepelt polgármesterre. A felkőszöntő annyira fellelkesítette a jelenlevő Grünfeld Jakabot, hogy elragadtatásának hevében megcsókolta a felkőszöntő plebánost. Ez a csók játszott közre érdekesen Grünfeld Jakab nagylelkűségében. Rögtön 1000 koronát adott a főreáliskolának alapítványként. K. Horváth István valamikor a főreáliskola hittanára volt.

— **Ülések a megyénél.** Három ülés is lesz f. hó 14-én a vármegyeházán, még pedig d. e. 9 órakor tisztinyugdíj választmány, fél 10 kor szabályrendelet előkészítési bizottsági és 10 órakor árvaház igazgató választmányi ülés.

— **Házvétel.** A Fejérmegyei Takarékpénztár 40.000 koronáért megvette Grünfeld Pál házát. A takarékpénztár a házat saját céljaira fogja irodahelyiségéül átalakítani.

— **Halálozás.** Szemányi Péter P. d. bankpénztáros f. hó 7-én 33 éves korában Székesfehérváron elhunyt. Tegnap d. u. 5 órakor temették nagy részvét mellett.

— **Vasutépítési engedély.** Lapsány, Enying és Simontornya között már régebbi idő óta vasutépítést terveznek, a terv azonban úgy látszik még egy jóideig megmarad tervnek. Régebben Szupits Dezső tabi (Somogy m.) ügyvéd, jelenleg országgy. képviselő fáradozott a dologban s meg is nyerte az előmunkálati engedélyt, a vasut érdekeltiséget azonban úgy látszik nem sikerült

világosolt országa úgy fel fog háborodni az angol elfoglaltság e zsarnoki megnyilatkozásán, hogy az angol, skót- és írországi jobbdzerművek hangja s a világ minden népének közös követelése egyesülve el fog söpörni minden ellenállást... és akkor sem Peel-nek, sem Wellington-nak nem lesz többé erejük arra, hogy Írország katolikusait az alkotmányosság jótéteményeitől tovább is megfosszák!

„Itt az idő, hogy a régi rendszer megszűnjön, s én megjelentem, hogy véget vessék neki!”

Megjött a választás napja; forró júliusi nap tűzében 30.000 ír sereglett fel Ennis-be, a választási központba. A fegyelem és rend, melyre O'Connell népet ránevelte, olyan volt, hogy senki egyetlen kortyot sem ivott azon veszedelmes italból, melyet pedig a jó ír köznép hírhedt módon szeret. Büszkén beszéltek a jelenlevőit még évek múltán is, hogy az egész választás folyamán csak egyetlen ember volt berugva — éppen O'Connell kocsi — s az is protestáns volt. Legcsekélyebb rendellenesség sem történt, bár a lelkesedés nagy volt: zenekarok járták be a várost, s a zöldszínű ír lobogó és O'Connell képe mindenfelé látható volt. Fitzgerald, az ellenjelölt, kitűnő szónok és meglehetősen népszerű ember volt, és nem adta olcsón a vereséget. Az első nap estéjén a két jelöltnek körülbelül egyenlő számú szavazata volt; de másnap a kocka már határozottan O'Connell javára fordult. Az ellenfél elkeseredetten küzdött s főképp a papok állítólagos beavatkozása ellen lármázott. Főleg egy plebánost utóbb be is vádoltak, mert a választás előtt sötét

összehoznia. Az előmunkálati engedélyt aztán Belák István enyingi ügyvédre ruházta át, aki most a szükséges érdekeltiségek összehozásán fáradozik. A miniszter erre való tekintettel meghosszabbította 1 évre az előmunkálati engedély idejét. Mindenesetre érdeke megynél déli felének, amely közlekedési eszközökben bizony nem igen bővelkedhetik, hogy a vasut mielőbb megépüljön. Nehezen hisszük, hogy a közeljövőben lesz belőle valami.

— **A vármegyéről.** A vármegye központi választmánya folyó hó 7-én Szűts Jenő alispán elnöksége alatt ülést tartott, amelyen elbírálták az 1911 re összeállított képviselőválasztási névjegyzékre beadott felebevezéseket. A névjegyzékbe felvették a következőket: Letenyi József (Bicske), Pallai Gusztáv (Szabadbattyán), Kis József (F. csurgó), Szabó Antal (Erd), Kis Lajos (Szár), Horváth István (Szár), Göde Ferenc (Adony), Nagy István (Herczegfalva), Mészáros Imre (Füle), Babik István (Sóstu), Frank Lajos (Sárbogárd), Nemes József (Felcsut), Rieder Gyula (Csákbéreny), Schmed Rudolf (Etyek), Röhlich József (Pázmánd), Borbély István (K.—Nyék).

— **Népgyűlés a drágaság ellen.** Fehérváron még soha nem látott népgyűlés lesz vasárnap d. u. 5 órakor a Vásártéren. A szónokok csupa hőlygek lesznek, kik pergő nyelvvél fognak szónokolni a drágaság, különösen a husrágaság ellen.

Az érdekesnek ígérkező népgyűlést nagyon viharos előszelek vezették be. Tudvalevő dolog, hogy a mészárosok, azzal az indoklással, hogy az élő állat ára emelkedett, a hus árakat felemelték. Több helyen azután a községek ezen áremelés ellen tiltakozott, sőt Kremsben (Alsó Ausztria) a hőlygek kimondották a husbójkot. A napokban azután a Friss Újságban egy hőly aláírásával cikk jelent meg, mely energikus hangon támadta a mészárosokat. A válasz nem maradt el. A mészárosok nyilatkoztak és a cikkírónak hus helyett zabot ajánlottak. Már most nem hisszük, hogy az érdekeltek felek, a mészárosok, e gyűlésre ne mennének el, már pedig, ha a tárgyalási tónus a cikkéhez hasonló marad, akkor a gyűlés aligha fog parlamentí nivón állani. Ezt pedig semmi esetre nem helyeseljük. Egy közmondás az mondja, hogy aki haragszik, annak nincs igaza. Az igazságot pedig mindenféle módon, de gorombasággal kivívni semmi esetre sem lehet. Tehát a mi derék mészáros mestereink legyenek tárgyilagosság s higyjék el, ha igazuk van

sovány arccal és szigorú tekintettel a „választóóra nézett”. „Egyetlen szót sem szóltam, — így védekezett a megvádolt, — s azt csak nem tiltatják meg az urak, hogy a hűmeim ránézzek?” „De nem ilyen arccal!” kiáltott rá a törvényelkes öre. Hogy a fölcibortokosok évtizedeken át elűzéssel és éhhallállal fenyegették választó bérloket, azt nyilván nem találta oly veszedelmesnek a jogok tudosa, mint a katolikus pap komoly személlantását.

Végre belibent a választás mérlege: O'Connell óriási többséggel: 2057 szavazattal 982 ellenében győzött. Határtalan újjongás, harsogó diadalkiáltás tört elő a kiinn váukozó tömeg kebeléből. O'Connell valódi ír lovagiaszággal azonnal bocsánatot kért ellenfelétől minden kemény szóért, melyet a harc hevében netalán kiejtett, s egyik beszédét a nép előtt ellenfelének eljenzésével fejezte be. Barátai pedig ékes szavakkal kérték a földbirtokosokat, hogy szegény bérloket embertelen bocsút ne álljanak. A lelkesedés oly általános volt, hogy még a jelenlevő angol katonák is tisztelgették O'Connellnek, amint a választás színhelyéről diadallal elvonult.

Bezzeg Londonban nem osztották a lelkesedést. O'Connell megválasztása tényleg igen fontos következzésekkel járt az emancipáció ügyét végre dülőre juttatta.

(Folyt. köv.)

a nagyközönség rokonszenve velük lesz. Mert azt bizonyára senki sem kívánja, hogy ők olcsóbban adják a húst, mint ahogy lehet. Hanem előtérbe tolakodók ennél a kérdésnél egy másik kérdés. A mészáros mesterek a szövetségi mészárszék felállításától félnek, mintha a szövetségi mészárszék az ő existenciájuk ellen irányulna. A szövetséget természetesen csak a gyors meggadagolásnak ellensége, és mindenféle túlfélegnek kerékkötője.

A nyilatkozatosdi, amely egyik-másik helybeli lap hasábjain megindult, érdekes világot vet erre a húsháborúra. Kikapjuk belőle e néhány adatot: „A hús a mészárosok csakugyan emelték, még pedig az egyik mészáros kartárs nyilatkozata szerint 16 fillérral. A husáremelést a jégdrágasággal okolják meg s azt mondják, hogy a husáremelés által éppen nem nyerészkednek, sőt még így is fizetnek a mészárszékre. Ez a nyilatkozat magában véve érdekesen hangzik, azonban mi még nem szólunk hozzá. Majd a népgyűlés után.

— **A jéggyár.** A városi jéggyár úgy látszik mégis meg fog maradni a város kezelésében. Nem akadt vállalkozó a jég árusításra. Most már nincs egyéb hátra, mint megfelelő reklámot csapni a jégnek s mindent elkövetni, hogy a mutakozó jégtermelési fölösleg pénzé váljon. A jégárúsítás Polczér Péter gazdasági tanácsos ügybuzgalmát igényli. Nagy baj a gyárban az, hogy az üzem horribilisen sok áramot fogyaszt. Az áram költsége egy-egy napon nem kevesebb mint 80 korona. A mérnökök ezt a hibát kiküszöbölhetők tartván, budapesti szakértőket kíván a gyár megtekintésére. A szakértői szemle a jövő héten csütörtökön lesz.

— **Miért drága a téglá és az agyagaru?** A szokatlanul nagy mértékben megindult építkezések nagy téglaszükségletet vontak maguk után úgy, hogy fennálló téglagyáraink nem képesek az óriási szükségletnek megfelelni. Ennek főokát abban találjuk, hogy gyáraink nagy része nem tért még át a kézi vetésről a gépi munkára, habár a gépezem amellett, hogy szaporább, természetesen olcsóbb és jobb is a kézi vetésnél.

A gépezemű téglagyártásnak főfeltétele, hogy a gyártás csakis jó minőségű gépeket történjen, melyek a rendelkezésre álló agyagoknak a helyi viszonyoknak megfelelnek. Ha tehát téglagépeket vesszünk, csakis elsőrangú gyárral lépünk összeköttetésbe, amelynek megvan a kellő tapasztalata téglagyárak berendezésében.

Gellért Ignác és Társa cégnek (Budapest, Teréz körút 41) mely cég évek óta képviseli a Drezdai motorgyártat és amelynek szolid szállítási országjárta híresnek, sikerült megszereznie a drezdai gyár kezelésében álló világhírű Messini Jakobiwerk képviseletét, amely téglá-és agyagárgyári berendezéseket kiváló minőségben szállít, amit legjobban bizonyít azon körülmény, hogy számos más téglagyáron kívül a német császár téglagyártat legjobb melegegkedésre bendeztte. A cég szívesen szolgá felvilágosításokkal és prospektusokkal, továbbá díjmentesen bocsátja tapasztalt mérnökök az érdeklődők rendelkezésére. Egyben felhívjuk a figyelmet a gyár többi speciális gyártmányaira, mint szűrőprésekre, aprító gépekre, stb.

A hányásra ingerlő ricinus olaj helyett számos orvos a Ferenc József-keserűvizet rendeli. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy ez a tiszta, természetes gyógvíz még oly esetekben is a nyákhártyák izgatása nélkül gyors és fájdalommentes tisztító hatással járt, amelyeknél más hashajtószereknek mér nem volt meg a kellő hatása. A főváros egyik legvégebb közkorházának igazgatósága ezért ekkép fejezi ki elismerését:

„Mint igen halásos levezető-és hashajtó-ásványvíz a „Ferenc József-keserűvíz” kiválóan ajánlható.”

Utánzatoktól tessék óvakodni! A hol raktár nincsen a legjobb közvetlenül a Ferenc József-keserűvíz források szől-

küldési igazgatóságához. Budapesten. fordul.

— **Mentők munkája.** Az önkéntes tűzoltók mentőcsapata 1910 évi június havi működése: Első segítséget nyújtott 87 esetben a következő eseteknél: sérülések 75, belső bajok 8, egyéb bajok 4 esetben. Ezenkívül igénybe vétetett 11 esetben és pedig: betegek szállítása 2, elmebetegek szállítása 3, vaklármá 1, hullaszállítás 5 esetben. Mozdítórság 7 esetben: tüzesetnél 2, Egyéb helyütt 5. Az 1910 év június havi összműködés 105 esetben. Az 1910 évben 707 esetben, főnállása öt 9766 esetben működtek közre.

— **Revolver és kapanyél.** Kocsis Mihály baracskai szolgalegény szerelmes volt egy alsószentiváni gazdának a leányába, Sörös Juliannába. A leánynak a szülei azonban nem jó szemmel nézték a fiatalok szerelmeskedését s hogy annak véget vessenek, felkötötték a leányt Budapestre szolgálni. Ennek a híre a legényhez is eljutott. S az fogta magát elment Alsószentivánra, hogy megmentse a valót. A faluban talákozott Csontos Jánossal, kitél azután tudakozódott a leány után. Csontos heccelni kezdte a legényt: bizony őcsém ilyen legényhez nem is adnak olyan leányt. A válasz a legény részéről egy hatalmas nyakleves volt. Közben odérkezett Csontos Jánosnak József nevű öccse, ki elkezdte szidni a legényt. Ismét egy hatalmas nyakleves. De már erre a Csontosok is kezűkkel feleltek. Mire a legény revolvert rántott s rájuk lött. A Csontosok ekkor beszaladtak a házba s kapanyéllal tértek vissza. A legény ismét revolverlövésekkel fogadta őket. Az egyik golyó Csontos Józsefet bal vállán érte. De hát a golyók elfogytak, a legénynek menekülnie kellett. Csakhogy a Csontosok is a nyomában voltak s a vasúti hidnál elcsípték és kezdődött a kapanyélek dolga. Kocsis Istvánt vérsére püfölték. Közben megérkeztek a csendőrök s az elpáholt szerelmet tartóztatták.

— **Jogi vizsgákra való készülés megkönnyítése.** Dr. Dobó jogi szemináriuma Kolozsvárt azok érdekében, akik hátralevő jogi vizsgáikat szeptember hónapban avagy esetleg később akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felölő jegyzeteit már most kikölcsönzi az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégzett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészíti. Tanrendszerét és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

— **A ki aranyat nyel.** Csuka Péter sánta kintnást valami csiny miatt szülőházájába, Veszprémbe kívánta toloncoltatni a rendőrség. Utközben a városház börtönhelyiségeiben szállásolták el s itt egyik tolonctársától nyomban ellopott egy 10 koronás aranyat. A rendőrség sürgősen nyomozást indított, a 10 koronás aranyat azonban nem találta meg. A tolonc — lenyelte. Átkisérték a törvényszékre, a hol 6 napi fogházra ítélték.

— **Új betéti társaság.** Leopold Gyula hirdetés-írója Budapesten, melynek nemcsak a belföldi hanem a külföldi nagy hirdető is állandó üzleti felei és mely a legtekintélyesebb és legnagyobb apparátussal dolgozó vállalat a szakmában, betéti társasággá alakult. A törvényszéki bejegyzés július 6-án megtörtént. A betéti társaság egyedüli tagja Leopold Gyula, ki e vállalatot kiváló szakmájával és elismert agilitásával továbbra is vezeti. Mint értesültünk, Leopold Gyula több nagyobb vidéki lap kiadójával egyesítve a vidéki lapok részére egész külön szakosztályt fog létesíteni, mely csak a vidéki lapok hirdetési ügyével fog foglalkozni.

— **Papirszalvéták, és asztali diszkréták** nagy választékban kaphatók Klöckner Péter udvari könyvkereskedésében Székesfehérváron.

— **A cigány csemeték.** Abai tudósítónk írja: Herczog Dániel abai lakos f. hó 8-án délelőtt 11 órakor butor és szatócs árukkal hazafelé tartott. Mikor a cigánytelep előtt haladt el kocsijával, egy csomó cigánygyerekek felpódzott a kocsijára s az árukat tartalmazó zsákokat megdézsmálva, menekülni igyekeztek. Herczog észrevette a lopást, s a nebulókat üldözőbe vette kik menekülés közben a lopott holmikat elszórták. Az arrajárók értesítése folytán a csendőrség megjelent a helyszínen, de Herczogot már nem találták ott, a purdék pedig nesztét véve a dolgnak kereket oldaltak.

— Rövid hírek.

Pajkos legény. Nyépketend pusztán Herkusta László pázmáni legény, — aki jelenleg ott arató — a Bpestről Kápolnásnyék felé haladó 144 számú tehervonatot kövekkal megdöbölt. Egy ökölnagyságu kődarab az egyik kocsin ülő Polczér István fekézött fején találta és rajta súlyos sérülést okozott. A pajkos legényt a csendőrök fejelentették.

Talált aranyóra. Egy női aranyóra találatot. Igazolt tulajdonosa a rendőrségen átvetheti.

Elgázolt öregasszony. Pap János, Schreindorfer Ferenc hentesmester kocsisa, tegnap délelőtt a Nádor-utcan elgázolta Farkas Rozália 76 éves kéregetőasszonyt. Az elgázolt asszonyt súlyos sérüléseivel a Szt. György kórházba szállították. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Eleszett. Budapestről Hajmáskérre utaztak a tüzerek s utközben Nagytétényről — Szekesfehérvárig elvezettek három darab kurtályt, vagy másnév manicher karabélyt. A becsületes megtaláló kerestetik.

Öngyilkosság. Bakonykúti községben Gál István 48 éves kőműves affelett való elkéserevésében, hogy felesége gyógyíthatatlan betegségben szenved felkötötte magát. Szerencsétlen ember!

ÉRTESEITŐK.

I. Közlemény.

Hagyományos szokás a tanévnek végső akkordjaképen újságcikkekben foglalkozni a kibocsátott értesítőik nyomán városunk iskoláinak egy-egy évi belső életével. Kénnelmes dolog volna tehát e szokásra hivatkozunk cikksorozatunk megokolásánál, mikor az ideit értesítőik gondos áttanulmányozása után a tollat kezünkbe vesszük. Nemcsak kénnelmes dolog volna ez, hanem unig elegendő is, mert hiszen talán sehosem divik annyira a hagományok kultusza, mint epen nálunk. Nem is volna ez baj, ha mindenkor tiszteletreméltó tradíciókról van szó. Ám nálunk a hagományok kultusza sajnálatosan nagymértékű. Úgyannyira, hogy nálunk megcsontosodott szokásoktól csak hajszálnyira is eltérni: ha sonlit ahhoz a művelethez, melyben főszereplők a bot és a darazsfészek. Félünk is egy kissé, mikor nem pusztán a szokást respektáljuk e közlemények megindításával s mikor az értesítőismertetések hangjában is el akarunk térni az ilyenfajta cikkeknek divatos vállveregető hangjától. Mert a mi városunk újságolvasó közönsége ehhez is hozzácsokott. De félelmünk ellenére is felállítjuk az eddigieknél nagyobbibgyűlű szempontjainkat s kiüzzük az eddigi szokástól kissé disszonáló célt abban a nyugodt meggyőződésben, hogy bántani nem bántunk vele senkit, csak épenhogy az újabb szelek felé fordítjuk vitorláinkat.

Szempontjaink az értesítőik vizsgálatánál ezek: melyik iskola milyen arányban járul hozzá a keresztény és igaz-velőig magyar kultúra kiépítéséhez; melyik iskola milyen mértékben érvényesíti módszerében a fiatal lelkek komoly erkölcsi megalapozásának és a szintiszta, becsületes jellemek kialakításának az oktatással szemben kétségbe nem vonható előbbreválóságát; végül melyik iskolában mennyire érezhető az újabb szelek fűdögálása, mely az elméleti tudásnak föltétlenül szükséges kereteit bizonyos foku gyakorlatiassággal és pusztá elméleti tudás mellett eléggé nem hangsúlyozható életrevalósággal eleveníti meg.

Célunk pedig nem az, hogy az értesítőik statisztikai adatait regisztráljuk, az sem, hogy a jeles tanulók neveinek felsorolását, a bukotak számának közlésével, a kirándulások, ünnepek, szavaltatok stb. számbeli megállapításával

azt hozzuk nyilvánosságra, amit bárkinek — hacsak nem analfabéta — módjában van az értesítőikben szemlélni: hanem az értesítőik betüiből, számbeli adataiból kisugárzó tartalomnak, a belőlük megmutatózó irányoknak, felfogásnak és törekvéseknek megállapítása és azok imént adott szempontjaink világiatásánál való vizsgálata a célunk anélkül, hogy magunknak talán az eleve nek és holtak felett itélkező kritikusknak minden-nél hálátlanabb szerepét tulajdonítanók.

Tehát ezek a szempontok és ez a cél adják kezünkbe a tollat, mikor iskoláink az évi értesítőik ismertető cikksorozatát megindítjuk. Meggyőződésünk, hogy lapunk és iskoláink szellemének megfelelően helyes irányba történik indulásunk. Ezek a szempontok nemzeti jövőnk alapjainak kritériumai, ezek azok a vezető-csillagok, melyek az iskoláinkban fejlődő ifjúságot az anynyiszor megálmódott és remélt szebb jövőnek ígérlet — följárja vezetik s ezek azok a barázdák, melyekbe a becsületeségnek, a vallásosságának, a nemzeti érzésnek és a komoly tudásnak magvait hintetünk kell.

A cél kitűzése s a szempontok felállításá után, melyek bennünket az iskolai értesítőik vizsgálatában és ismertetésében vezetnek, indítatva érezzük magunkat az irányító okok megokolására. Miért épen ezeknek a világiatását alkalmazzuk? Miért tartjuk épen ezeket a legmegfelelőbbeknek s az értesítőik lapozgatásánál ma egyedül helyeseknek? Kétségtelen, hogy nem pusztá sze-szélyből. Sokkal nagyobb jelentőségűek az értesítőik adataiban rejülő tan- és neveléstügyi tények, hogyssem azok vizsgálatánál szeszélyszerűleg, minden korszerű vonatkozástól elvontan állhatnók fel szempontjainkat; de meg nem is kell erre gondolnunk, mert a fenti szempontok helyes-ségének és korszerűségének gyökérszállai jelen-ségekben. Tényekben gyökereznek. Azokban a jelenségekben és tényekben, melyek itt-ott a középiskolai, de főleg a felsőiskolai ifjúság éle-tében nap-nap után feltűnik fejűket. E részben alkalmunk van hivatkozni a Galilei-Kör felhívá-sára, melyet a minap bocsátottak ki és szótart a legfrissebb „érett” ifjak közé. Ime sokkorba köve e felhívásnak legkésebb virágai: „A kö-zépiskola... nevelésben az uralkodó osztályok és — persze hogy ez nem maradhat ki! — az egyház érdekeit szolgálta.” Tovább: „Elhallgatta előtteket a modern tudományos kutatás legnagyobb-eredményeit. Természetnél fogva kriti-záló gondolkodásokat értelmetlen és hazug val-lásos tanításával megromtotta... Erköcsi neve-lése arra irányul, hogy az adott és megszokott helyzetekkel szemben megalkuvóvá tegyen ben-neteket.” Vagy például: „A Galilei-Kör me-galakulása óta harcol a tudatlanság, a közöny, a vallási és társadalmi előítéletek ellen... Diák-gyűléseket tartottunk az általános választójog és a szekularizáció mellett.” Lám, ilyen gondola-tokkal szaturált s ilyen törekvéseknek szolgálja a magyar középiskolákból kikerült ifjúságnak quan-titativé nem megvetendő része! Ilyen harcra hívja fel ifjainkat az egyetemi ifjúságnak egyik szá-mottevő csapata, a Galilei-Kör, mely Magyar-or-szág jövőjének letéteményesétül hazudja magát! S teszi ezt azon ország törvényeinek giszte alatt, melynek egész nemzeti élete, összes kulturája, létezésének minden feltétele a kereszténység ta-lajából sarjadt ki! S mikor az új nemzedék harca kimondottan az összes ethikai értékek ellen már az egyetem falai közül bocsátja világgá vakmerő csatakiáltását: nem az-e a keresztény Magyar-or-szág tanítéeteinek legelső feladata, hogy a pusztá oktatással szemben a keresztény elvek-ben gyökerező, erkölcsileg megalapozott jellem-nevelésnek adják az elsőbbséget? Nem az-e a magyar iskolák feladata, hogy a feltétlenül ké-ressztény és feltétlenül magyar nemzeti kulturá-nak még fájdalommalan messze lebegő ideálja felé vezessék véreinket? A tudományok közpolitikája jellegűek. Azoknak birodalmában nincsenek nem-zeti különbségek. Az ismereteknek, a pusztá tu-dásnak gyarapítása ennél fogva nem termel olyan polgárokat, aminőkre nekünk ma a jövő érdeké-ben szükségünk van. Adhat törekvő, munkás, szorgalmas és ismeretekkel bőven ellátott koponyá-ka: de soha nem fog adni erkölcsi eszmé-nyekért harcoló, erős erkölcsi — meggyőződésű leikeket! S Magyarországnak, a keresztény Ma-gyarországnak nem hideg koponyákra van szük-

sége, hanem tudásban is erős, de ethikai értékekben is hívő lélekre és jellemekre.

Nem szaporitván tovább a szót: megállapíthatjuk, hogy a legkicszerűbb szempontokat állítottuk fel, mikor a pusztá szokás tényével szemben kissé mélyebbre tapintó igényekkel vetők kezünkbe iskoláinknak ideit értesítőit. Változnak az idők s azokban a követelmények is. Nem vagyunk ellenségei a józan konzervativizmusnak, mely kipróbált alapokon nyugszik; de ne feledjük, hogy idővel a legerősebb gerenda is korhadásnak indul. Epen ezért e soroknak érdemes olvasói közül ne rója fel bűnül senki értesítő-ismertetésünknek szokatlan hangját. „Megnehezült az idők járása felettünk“, tehát gyökeresebb munkát kell végeznünk e téren is. Elfoglaltság nem vezet bennünket egyik iskolával szemben sem és — ismételjük — nem az önvállaira állni akaró kritikának éles hangja fog cikksorozatunkból kimenni; de szigorú és — mint látjuk — teljes korszzerű szempontjainkból nem engedhetünk, mert ezeket lépünk és irányunknak szelleme megköveteli.

Ami cikksorozatunkban az iskolák sorrendjét illeti: szeretnők külön sorra venni a fiú iskolák értesítőit, minthogy ez utóbbiaknál hosszabban ki akarunk térni a nőnevelés kérdésére. Mivel azonban a sorrend nem tartozik célunk lényegéhez: megtartjuk a régi szokást.

Dr.—y—r.

Anyakönyvi statisztika.

1910. július hó 2-ától 1910. július hó 9-ig.

Születés. Született: 10 törvényes fiú, 9 leány, törvénytelen fiú 0, leány 1, halvszületett törvényes fiú 0, leány 0, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 38.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 2 törvényes fiú, 3 nő, 7 éven felüli 3 férfi, 3 nő, 0 törvénytelen fiú, 0 leány. Összesen 11.

Eszerint a születés a halálozást 9-el múlja felül.

Meghaltak:

Varga Mária r. k. 4 hónapos, homoksor. — özv Mikó Jánosné, Kálmán Katalin r. k. 73 éves, Kecskeméti-u. 37. — Mézáros Julianna r. k. 2 hónapos, Széchenyi-u. 145. — Szabó Mihály r. k. 9 hónapos, Homoksor, 20. — Nyikos Mária r. k. 18 éves, Olaj-u. 42. — Schuller István r. k. 2 hónapos Fütőház-u. 12. — Jámbor György r. k. kisbirtokos r. k. 62 éves, Csapó-u. 11. — Fülöp-Erzsébet r. k. 5 hónapos, Olaj-u. 48. — Szabó Sándor r. k. nyog. pénzügyőri fővigyázó r. k. 53 éves, Gáztelep-u. 7. — Szeményi Péter r. k. pénztárnok banknál 33 éves, Palotai-u. 11. — Ács Józsefné, Madár Anna r. k. 34. éves, Maroshegy.

Ha viszkei

akinek a fejével szüntelenül viszketősége van s. nyugalmát s. alvását, és sokszor társadalmi életét veszélyeztet, az sajátjára méltó, amikor ez csak bőségre mutat, megemlékezett ezidig oly szerényen, ami ennek a kínos helyzetnek véget vetett volna. Hetek sőt hónapokon át ezen bajban szenvedők kétségbe vannak esve, tisztogató és lekielégítő megörve, képtelenek társaságban mozogni. Sokszor csak egy kis pontot képez a bőrön, amely rettenetesen viszket és a vakaró ujját önkívületlenül magához kényszeríti. Ez rendszerint a kezdete s. rosszabbodó viszketőségre vezet. A viszketőség okai még eddig nem léteket kikutatva, miután azonban a betegség jellemző jeleitől, hogy minden ilyen esetben mindig is az orvosi tanácsra kell hallgatni. Sok orvos s. viszkető betegek különösen hangsúlyozták a Zucker-féle szabad, gyógyszerzappan kedvező s. gyors hatását. A vastag fehér hab ezen szappan által előírt szerint alkalmazva, azonnali enyhülést s. a viszketőség beszüntetését hozza magával úgy, hogy végre teljesen elmúlik. Ezen ideig tartó borbély a Zucker-féle szabad, gyógyszerzappan segítségével egyszerűen s. a legnagyobb reményvel el lehet érni.

A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni:

Zucker szabad, 35%-os gyógyszerzappan a leghatásosabb s. legnagyobb. Darabja 2 kor. 50 fill.

Zucker szabad, 15%-os gyógyszerzappan, hatását s. mennyiségében gyengébb. Darabja 1 kor.

Ehhez való Zucker-féle krém (zsírmentes) a bőrkrémek gyöngye. Egy tubus ára 2 kor. 50 fill., kis tubus 125 kor.

Valódi kapható Székesfehérvárott STEINER BELA drogériájában.

Gyorsan pusztul a bőr s ezt Ön bánja, Ha Fernolendit NIGRIN-jét nem használja.

A múlt év szomorú tapasztalatai mindenképpen meggyőzhetek arról, mily fontos dolog a szülőbetegségek ellen idejében és kellő módon védekezni.

A szülő peronosporája ellen a dr. Aschenbrandt-féle

bordói por

a legbiztosabb és legtartósabb hatású szer.

Különösen jól jártak azok, akik a nagymértékben mutatkozó firtperonosporára ellen a tudományos vizsgálatokból merített s. idejében közzétett tapasztalatok szerint a permetezést a dr. Aschenbrandt-féle

rezkenporral

való porozással egészítik ki.

Azért ne mulassza el senki, hogy ezentul szülőjét idejében és legalább kétszer dr. Aschenbrandt-féle rezkenporral befújassa.

A rezkenpor mellett a LISZTHARATNAK egyetlen feltétlenül biztos ellenszere. Nemcsak megövi a bogycákat az infekcióit, hanem a megtámadott firtöket megis gyógyítja.

Az Aschenbrandt-féle porok árul Joco Budapest raktár:

a bordói poré
50 kg.-os zsákokban kg.-kint 62 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint 66 „
1 kg.-os dobozokban, kg.-kint 67 „

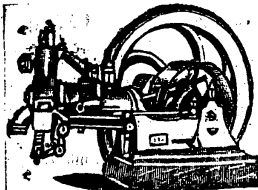
a rezkenporé
50 kg.-os zsákokban, kg.-kint 45 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint 49 „
2 kg.-os dobozokban, kg.-kint 50 „

Ismertető füzeteket, használati utasításokat küld és a rendelések pontos teljesítéséért azavatol a Magyar Mezőgazdák Szövetkező Budapest, V. kerület, Alkotmány-u. 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető:

Kovács Pálnál Székesfehérvár,
Szigeti Testvéreknél Székesfehérvár,
Déri János és Fia Ercsi.

Drezdai Motorgyár részv.-társ.
Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és locombilokat — valamint szivógázmotorokat —

MEGLEPŐ UJDONSÁG!
EGYETEMES GENERATORUNKAL

a tényleges löerő óránként csak kb. 1 fillérbé kerül
Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-kört 41, Telefon 12-91.
Legmesszebbmenő jótállás Kedvező fizetési feltételek.

Figyelmeztetés!

A Schicht szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas“ védjegyell

VÉDJEGY.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árúsítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.
— SZÉKESFEHÉVÁR. —
Nádor-utca Töltényi-féle ház.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árúitól az ezen védjeggyel látnak el, az eredeti Singer-varrógépek valódi árúitól az ezen védjeggyel látnak el.

ZILZER MANÓ

férfi-, nő- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.
Allandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, nő- és gyermekruhák
ugyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
börkabátok, utazóbundák,
raglán-felöltők, kabátok.

Székesfehérvári utmutató.

Fűszer:

FLITS PÁL FIA
fűszer és csemeso üzlete
Nádor-utca 4.

SZIGETHY TESTVÉREK
közvetlen kávébehozatala és
fűszer csemeso. kereskedők
Kossuth-utca.

IFJ. TÖGLGYULA
festők és népt.
törökia,
Városház-tér 1 sz.

Keresztány
fogyasz. szövetkezet
Szőgyény-Marich-utca.
Fők. Ürtet Zámoly-utca.

BRUZZA GYÖZŐ
fűszer, festők és liszt ke-
reskedő
Széchenyi-utca 58 sz.

M. GRÜNSCHNEK JÁNOS
fűszer-, liszt-, vágynkeres-
kedése
Szőgyény-Marich-utca 1.

KÜMMEL KÁROLY
csemeso, fűszer és liszt
kereskedő
Rákóczi-utca 7 sz.

Noszkó Horváth Gyula
fűszer, liszt és borkereskedő
Halász-utca 10 sz.

Hus:

FLEISCHER MÓR
mészáros mester
Ikola-utca
Marhabau.
1 kgr. 1 r. leveleshus 26 kr.
" 11 " " " 24
" pórkölt és gulyás 24
" felső rostályos
és hátszín 28
Borjehua.
1 kgr. combje 30 kr.
" vadcs 34
" oloje 30

Cukrász:

BINDER GYULA
Városház-tér 5 sz.

Divat:

Keresztes Zsigmond
divat áruháza
Városház-tér.

Knazovitzky Béla
kamurai szállító, kalap, cipő,
úri és női divat különlages-
ségek nagy raktára. Szabott
árak.
Nádor-utca.

FALVAY FERENCZ
úri és női divat
Kossuth-utca.

KOVÁTS ANTAL
úri és női divat
Városház-tér.

VARGA ISTVÁN
női szabó-mester
Nádor-utca 7 sz.

ORSZÁGH IMRE
női szabó
Kossuth-utca 12 sz.

Singer Co. varrógép
részvénytársaság
ajánlja eredeti varrógépét
Nádor-u. Töltényi-féle ház.

Reberka Vilmos
műfestő és vegyintéző
intézet
Üzlet: Háltér 1.
Tc.ép: Tobak-utca 21 sz.

NOLL NÁNDOR
műfestő és vegyintéző
intézet
Városház-tér

PAPP KÁROLY
művelő és vegyintéző
intézet
Üzlet: Városház-tér 5 sz.
Telep: Palotai-utca.

AUERBÁCH JÓZSEF
mosó intézete
Jókai-utca 10 sz.

NAGY IGNÁCZ
mosó intézete
Lakatos-utca 10 sz.

Férfiszabók:
KISS ANTAL
Nádor-utca 4 sz.

FAZEKAS LAJOS
Kossuth-utca 13 sz.

Cipészek:

HÁRY GYULA
anatómiai cipész üzlete
Budai-ut 28 sz.

POLLÁK REZSŐ
férfi és női cipész
Nádor-utca 7.

Ifj. Sándorovits György
úri és női cipész
Iskola-utca. Barátok épülete.

VIRÁGH I. FERENCZ
Simor-utca 2 sz.
úri és női cipész.
Saját készítményű cipő
raktár.
Megrendelések pontosan
eszközöltetnek.

Fürdő:
ÁRPÁD-FÜRDŐ
Kossuth-utca.

Különfélék:
PÉTE GYULA
fényképész.
Városház-tér 28 sz.

KLÖKNER PÉTER
cs. és kir. udvari könyv,
zenemű, papír és fényke-
peső cikkek kereskedése.
Nádor-utca.

HEILMAN SÁNDOR
könyvtörszete
Szent István-utca 1.

HEIN MÁRTON
hangszerkészítő
Kossuth-utca 2 sz.

Schnetzler Nándor
üveg, porcel. épület-üveg
Szőgyény-Marich-utca 5 sz.

PAPP LÁSZLÓ
vaskereskedő
Szőgyény-Marich-utca 1.

KNAZOVITZKY ELEMER
vaskereskedő
Nádor-utca.

PAPP SÁNDOR
szij és nyereg gyártó
Nádor-utca.

IZINGER KÁROLY
szijgyártó
Kossuth-utca 5.

KÜMMEL BÉLA
mű és kereskedelmi
kerésztete
Kossuth-utca.
Telep: Kert-utca.

Neubarth Lipotné és társa
órák és óraszerész
Nádor-utca.

BAKOS JÓZSEF
kádármester
Malom-utca 6 sz.

KOVÁCS GYÖRGY
kocsigyártó
Fazekas-utca.

GERVEIN MIHÁLY
kovácsmester.
Készít mindennemű új és
divatos kocsikat.
Vörösmarty-tér 1.

KÖNIG KÁROLY
kéményes és kőszőrüs
Városház-tér.

KÖNIG JÓZSEF
kéményes és kőszőrüs
Kossuth-utca 7.

Vendéglők és
kávéházak:

BARNAI IGNÁCZ
Magyar Királyhoz címzett
kávéháza és szállodája
Nádor-utca.

Özv. Emhecht Gyuláné
Dróher féle sörcsarnok
Bank-utca 1 sz.

GÁRDOS ZSIGMOND
"Korzó kávéház"
Nádor-utca.

HEGYI JÓZSEF
Szinházi sörcsarnok
Nádor-utca.

IFJ. HEJJI IMRE
Arany Ponty
vendéglős
Háltér 3 sz.

KUNTLER JÓZSEF
beszálló vendéglős
Palotai-utca 33 sz.

Építők:
SZABÓ JÓZSEF
építési irodája
Várkör-ut 43 sz.

JAMBOR ISTVÁN
kőműves és ácsmester
Vásár-tér 22.

Vanka Testvérek
ácsmesterek
Palotai-utca 71 sz.

Kszantner és Pintér
testvérek
építési vállalkozók
Felsőkirálysor 49 sz.

STREIT JÓZSEF
ácsmester
Palotai-utca 57-59 sz.

KISS KÁROLY
építési irodája
Széchenyi-utca 10.

Ifj. Steezkal Ferenc
okl. kőműves mester és
építési vállalkozó
Széchenyi-utca 2 sz.

MARCO DEMARKO
beton és mozaik készítő
Kert-utca 7 sz.

PEHAKKERANDRÁS.
építési vállalkozó
Csonka u. 9 sz.

Asztalosok:
NAGY JÓZSEF
épület asztalos
Széchenyi-utca 24 sz.

NYÁRY GYÖRGY
kamurai szállító
épület és mű asztalos
Felsőkirálysor.

FÜSTER LAJOS
mű asztalos
Megyeház-utca 15 sz.

KUTI MÁRTON
épület és butor asztalos
József-utca 2.

TOMAN JÁNOS
mű butor és épület
asztalos
Háltér 19 sz.

BODA GYULA
épület és butor asztalos
Lövöde-utca 12 sz.

Lakatosok:
ZILAY GYULA
mű és épület lakatos
Bástya-utca 8.

KILI JÁNOS
épület és műlakatos
Úsz-utca 21 sz.

KOVÁTS JÁNOS
géplakatos műhelye
Háltér 9 sz.

Festők:
GERLITS JÓZSEF és FIA
szőnyegfestő és mázoló
Jókai-utca 2 sz.

Schmölitz László
cím. szőnyegfestő és
mázoló
Vásár-tér 17 sz.

GUTMANN L. és FIA
szoba, cím-cimer és fém-
festő.
Iplik közl. György-utca 7.

Temetkezés:
HERMANN KÁROLY
és társa
"Kegelet" temetkezési
vállalat
Kossuth-utca